

Veselīguma norādes - pārtikas produktu ražotāju pieredze.

Arlita Sedmale

Produktu attīstības vadītāja / Fazer Bakeries & Confectionery

17.10.2012.

Fazer

Informācija par uzņēmumu

Fazer Latvija

- Atrodas Ogrē, 35 km no Rīgas
- Ar Fazer vārdu strādā no 2001. gada (Fazer pārņēma maiznīcu, kas izveidota uz Druvas un Ogres maiznieka bāzes)
- Apgrozījums 2011. gadā – 14. 1 milj. LVL
- Otra lielāka maizes ceptuve Latvijā, strādā 24/7
- Dienā izcep 50-70 tonnas gardas maizes
- Darbinieku skaits – 260

Fazer Bakeries & Confectionery

- 1891. gadā Helsinkos dibināts ģimenes uzņēmums
- Bizness - ēdināšanas pakalpojumi, maizes izstrādājumi un saldumi
- Vairāk nekā 16 500 darbinieku, strādā astoņās valstīs
- Kopējais apgrozījums >1.5 miljrd. EUR , ~50% apgrozījuma ārpus Somijas

Veselības norāžu piemērošana

- Veselīguma norāžu saraksts apstiprināts 2012. g. 16. maijā
- Pārejas periods līdz 14. decembrim - ražotāji jāizvērtē informāciju uz produktu marķējuma, reklāmās un uzņēmuma mājas lapās internetā.

Veselīguma norādes neatrodas tikai uz iepakojuma!

Fazer

- Veselīguma norāžu lietošana uz produktu iepakojuma, reklāmā vai produktu prezentācijā, ir tikai tām norādēm, kas ir apstiprinātas un iekļautas apstiprināto norāžu sarakstā atbilstoši Regulas 13. un 14. pantam.
- Papildus produktu iepakojumam, veselības norāžu likumdošana ir piemērota dažādās marketinga un reklāmas formās, piemēram, drukātie materiāli, Internets, elektroniskā reklāma, Radio, TV, produktu demonstrējumi un mutiskas prezentācijas.
- Norāžu likumdošana tiek piemērota arī situācijās, kad patērētājs netieši var saprast, ka produktam piemīt speciālas īpašības ar ietekmi uz veselību, pat ja tieši tas netiek pateikts. Arī priekšstatiem par attiecīgo produktu jābūt atbilstoši norāžu pielietošanas likumdošanai.

Likumdošana nosaka, ka

Veselīguma norādes

nozīmē jebkuru norādi, kas parāda, iesaka vai satur informāciju, ka pastāv sakarībā starp pārtikas produktu, vai tā sastāvdaļu un veselību.

- 13.Pants = operatīvās norādes
  - (1)(a) uzturvielu vai citu vielu nozīmi augšanā, attīstībā un organisma funkciju
  - (1) (b) psihes un uzvedības funkcijām, vai
  - (1) (c) novājēšanu vai svara kontroli, vai svara samazināšanu, vai izsalkuma sajūtas samazināšanu, vai sāta sajūtas pieaugumu, vai arī ar uzturu uzņemtās enerģijas samazināšanu.
- (5) kas pamatotas ar jaunākajām zinātniskām atziņām un/vai kurās ietverta prasība pēc ģenotipiskumu datu aizsardzības.
- 14. pants
  - (1) (a) norādes par samazinātu slimības risku;
  - (1) 9b) norādes, kas attiecas uz bērnu attīstību un veselību.

Likumdošana nosaka, ka

Uzturvērtības norādes

- Norādes par pārtikas produkta uzturvielu pozitīvajām īpašībām
- Atļauts lietot tikai likumdošanā noteiktās uzturvērtības norādes
- Enerģija (kaloritāte):
  - maz kaloriju,
  - Samazināts kaloriju daudzums,
  - bez kaloriju
- Uzturvielas vai citas vielas:
  - satur,
  - satur samazinātā vai palielinātā daudzumā
  - nesatur.

•e.g.:
•rich in fibre,
•contains omega-3

Kas ir aizliegts?

- Norādes, kas vedina domāt par ietekmi uz veselību, ja netiks lietots konkrētais produkts,
- Norādes, kas norāda uz svara samazināšanas daudzumu vai ātrumu,
  - Mazāks vidukļa apkārtmērs vai apgērba izmērs
- Norādes, kas atsaucas uz atsevišķu ārstu vai diētas speciālistu un asociāciju, kas nav minētas Regulas 11.pantā, rekomendācijām
  - Lēmumi par to, kurš tiek uzskatīts par veselības nozares profesionāli, tiek pieņemti katrā gadījumā atsevišķi. Lēmumi tiek pamatoti ar vēstījuma satura un atspoguļojuma izvērtējumu.
- Marketinga balstīts uz individuāla patērētāja lietošanas pieredzi, tiek uzskatīts par maldinošu
- Piemēram, sekojošais var tikt uzskatīts par aizliegtām veselīguma norādēm:
  - Medicīnas jomas profesionālis stāsta kā produkts ietekmē veselību dalās ar savu pieredzi
  - Medicīnas students stāsta kā produkts ietekmē veselību dalās ar savu pieredzi
  - Aktieris attēlo medicīnas jomas speciālistu, stāsta kā produkts ietekmē veselību dalās ar savu pieredzi

Atļautās norādes par ķermeņa funkcijām, kuras varētu izmantot maizei

- **Auzas vai mieži, beta-glukāns šķiedrvielas**
  - Gremošanas funkcija
    - Lietošanas nosacījumi: Daudz šķiedrvielu (auzu vai miežu šķiedrvielas)
  - Holesterīna līmeņa kontrole
    - Lietošanas nosacījumi: 3 g/day beta-glukāna
  - Cukura saturs asinīs pēc ēšanas
    - Lietošanas nosacījumi: 4 g beta-glukāna 30 g viegli absorbējamos ogļhidrātos
- **Rudzi**
  - Gremošanas funkcija
    - Lietošanas nosacījumi: Daudz šķiedrvielu
- **Kviešu šķiedrvielas, kviešu klijas**
  - Gremošanas funkcija
    - Lietošanas nosacījumi: Daudz šķiedrvielu

Atļautās norādes par ķermeņa funkcijām, kuras varētu izmantot maizei

- **Asinsspiediena kontrole**

- Samazināts nātrija patēriņš palīdz uzturēt normālu asinsspiedienu.
  - Lietošanas nosacījumi: samazināts sāls/ nātrija daudzums
- Kālijs palīdz uzturēt normālu asinsspiedienu.
  - Lietošanas nosacījumi: Kālija avots (300 mg/100 g)

Atļautās norādes par ķermeņa funkcijām, kuras varētu izmantot maizei

Fazer

- **Olbaltumvielas**

- Kaulu un muskuļu masas uzturēšana
- Muskuļu masas pieaugums
  - Lietošanas nosacījumi: olbaltumvielu avots.
Vismaz 12% no dienas enerģijas daudzuma tiek nodrošināts ar olbaltumvielām.

Tendence pārtikas tirgū

- **Labsajūta (wellbeing)**

- Cukura saturs produktos,
  - Cukura aizvietošana ar citiem saldinātājiem (Stevia),
- Ķermeņa svara kontrole, samazināšana,
  - Ķermeņa masas kontrolei ir liela nozīme veselības saglabāšanā un dažādu slimību profilaksē, (piemēram, sirds slimības, vēzis un gremošanas problēmas)
  - ES pētījumi pierāda, ka saistībā ar ķermeņa masas kontroli patērētāji pievērš arvien lielāku uzmanību produktiem, ko patērē uzturā.
  - Nepieciešams veicināt sabalansētu un veselīgu uzturu lai saglabātu veselību, ieskaitot mentālo veselību.
- Funkcionālo produktu patēriņa palielināšanās.
  - Arvien pieaug dažādi jauni funkcionālie produkti (ogas, sēklas, garšvielas)
  - Speciāli ražotu funkcionālo produktu pieaugums tirgū liecina, ka patērētāji ir ieinteresēti šādu produktu lietošanā, taču ietekmei uz veselību jābūt zinātniski pamatotai,
  - Taču pārtikai ir jā saglabā labas garšas īpašības, jābūt baudāmai un to nevar uztvert kā zāles!

Tendence pārtikas tirgū

- **Dabiskums**

- Dabīgi, pilnvērtīgi produkti, kā arī bioloģiski audzētas izejvielas
  - 100% rudzi, pilngraudu produkti
- Autentiskums, kur ražots
  - Patērētāji vēlas iegādāties vietējos produktus
- Pieaugoša interese par veselīgiem produktiem
  - Mākslīgās piedevas

Pilngraudu produktu patēriņš

- **Dažādu valstu uztura vadlīnijas**

ASV	3 porcijas (=48g) vai vairāk dienā
Dānija/Zviedrija	62 g dienā
Nīderlande	6 maizes (vēlams pilngraudu) šķēles dienā, apm. 115 g
Vācija	vismaz 30 g šķiedrvielas dienā, vēlams ar pilngraudu produktiem
Šveice	vismaz 2 porcijas pilngraudu produktu dienā

- Ieteikumi balstīti uz 2,000 kcal diētu.
- Pētījumi parāda, ka patērētāji nesaprot pareizi apzīmējumu “pilngraudu”. Nepieciešams skaidrojumi.
- Organoleptiskie rādītāji maizes mīkstuma krāsa un tekstūra, vai tas ka produkts satur daudz šķiedrvielu nenozīmē, ka produkts ražots no pilngraudu miltiem.
- Tāpēc ir nepieciešams to norādīt uz marķējuma:
„Pilngraudu“, „pilngraudu kvieši“, „pilngraudu rudzi“, utt.

Veselīguma un uzturvērtību likumdošana un iespējas pārtikas produktu ražotājiem

- Ikdienā strādājot maizes nozarē izvēlamies izejvielas un receptes, izvērtējot patērētāju vēlmes un tendences tirgū
  - E vielu saturs produktos samazināšana,
  - Izvērtējam produktu atbilstību uzturvērtības norādēm
    - Šķiedrvielu avots, daudz šķiedrvielu,
    - Omega-3 avots,
    - Maz cukura, u.c.
- Veselīguma norādes pagaidām neizmantojam, jo maizei ir salīdzinoši maz iespējas tās izmantot,
- Nepieciešama patērētāju izglītošana un informēšana, lai saprastu veselīguma norādes, kā arī būtu nepieciešams izstrādāt uztura vadlīnijas,
- Uzturvērtības norādes ir vieglāk piemērojamas ražotājiem un saprotamas patērētājiem.

Paldies par uzmanību!

- Arlita Sedmale
- Fazer B&C Produktu attīstības vadītāja
- phone +371 29287036
arlita.sedmale@fazer.com
- www.fazer.com